

PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

rok szkolny 2026/2027

Szkoła Podstawowa im. Ks. Wacława Rabczyńskiego w Wasilkowie

Program stanowi integralną część Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. Opracowany przez szkolnego doradcę zawodowego we współpracy z nauczycielami, wychowawcami, pedagogiem/psychologiem oraz — w zakresie treści zawodowych — z pracodawcami i przedstawicielami branż.

1. Podstawa prawna

Akt / dokument	Znaczenie dla programu
Ustawa – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, ze zm.)	Art. 26a — obowiązek opracowania i realizacji programu doradztwa zawodowego zatwierdzanego przez dyrektora do 30 września.
Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325) — załączniki nr 1–3	Treści programowe: preorientacja (przedszkole, zał. 1), orientacja zawodowa (kl. I–VI, zał. 2), doradztwo zawodowe (kl. VII–VIII, zał. 3).
Rozporządzenie zmieniające z 20 stycznia 2026 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 73) — obowiązuje od 1.09.2026	Nowe treści i obowiązki: prognozy rynku pracy, współpraca z pracodawcami, cyfrowe narzędzia doradztwa, udział rodziców, wpływ AI, praca zdalna, ZSK.
Ramowe plany nauczania dla szkoły podstawowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 781, ze zm.)	Wymiar obowiązkowych zajęć z doradztwa: minimum 10 godzin w klasie VII i 10 godzin w klasie VIII.
Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027 (pismo MEN z 26 maja 2026 r.)	Kierunki 1–8 uwzględnione w celach i doborze tematów (m.in. kier. 7 — doradztwo i promocja kształcenia zawodowego).

2. Cele programu na rok szkolny 2026/2027

Cel główny:

Wspieranie uczniów szkoły podstawowej w poznawaniu siebie i świata zawodów oraz — w klasach VII–VIII — w świadomym wyborze dalszej ścieżki kształcenia, z uwzględnieniem rynku pracy, wpływu nowych technologii na zawody oraz kierunków polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027.

Cele szczegółowe (uczeń):

- poznaje swoje mocne strony, zainteresowania i predyspozycje oraz prowadzi portfolio (kier. 8);

- poznaje świat zawodów, czynności i narzędzia pracy oraz zawody ważne społecznie (kier. 2, 7);
- rozumie znaczenie zdrowia, bezpieczeństwa i pierwszej pomocy w kontekście zawodów (kier. 3);
- bezpiecznie i odpowiedzialnie korzysta z technologii, poznaje wpływ AI na zawody (kier. 4);
- w klasach VII–VIII analizuje rynek pracy, poznaje ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji (kier. 7);
- radzi sobie z emocjami i stresem związanym z wyborem dalszej szkoły (kier. 6);
- podejmuje świadomą decyzję o dalszej ścieżce kształcenia na podstawie Indywidualnego Planu Działania (kier. 7).

Program zakłada również — w miarę możliwości organizacyjnych — rozpoznanie oferty branżowego centrum umiejętności (BCU) oraz, w przypadku nawiązania współpracy, wykorzystanie jej w działaniach doradczych (kier. 7). Współpraca ta nie jest działaniem gwarantowanym i zależy od dostępności oraz adekwatności oferty BCU.

3. Adresaci i realizatorzy

Adresaci: dzieci oddziału przedszkolnego, uczniowie klas I–VIII, ich rodzice/opiekunowie, nauczyciele i wychowawcy.

Realizator	Zadania w programie
Szkolny doradca zawodowy (DZ)	Koordynacja programu, prowadzenie zajęć z doradztwa w kl. VII–VIII i konsultacji, systematyczna analiza prognozy zapotrzebowania na pracowników oraz wyników monitoringu karier absolwentów i wykorzystanie tych danych w pracy z uczniami i rodzicami, koordynowanie współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną (PPP), powiatowym urzędem pracy (PUP), pracodawcami oraz — po rozpoznaniu dostępności i adekwatności oferty — z branżowym centrum umiejętności (BCU), monitoring i ewaluacja.
Wychowawcy klas I–VIII	Realizacja tematów orientacji i doradztwa na godzinach z wychowawcą, wsparcie uczniów i kontakt z rodzicami.
Nauczyciele przedmiotów	Ekspozowanie związków przedmiotu z zawodami; realizacja tematów międzyprzedmiotowych (m.in. informatyka, przyroda/biologia, j. polski, historia, WF).
Pedagog / psycholog szkolny	Diagnoza predyspozycji, wsparcie w decyzjach i radzeniu sobie ze stresem, pomoc psychologiczno-pedagogiczna.
Nauczyciel bibliotekarz	Gromadzenie i udostępnianie informacji o zawodach i szkołach; wsparcie w wyszukiwaniu rzetelnych źródeł.

Realizator	Zadania w programie
Dyrektor szkoły	Zatwierdzenie programu do 30 września, zapewnienie warunków realizacji, wsparcie współpracy z otoczeniem, w tym rozpoznanie możliwości współpracy z BCU.

4. Powiązanie z kierunkami polityki oświatowej 2026/2027

Kierunek polityki	Jak realizujemy w programie
1. Reforma26 / Kompas Jutra	Tematy o zmianach na rynku pracy i kompetencjach przyszłości; interdyscyplinarne podejście.
2. Postawy obywatelskie i prospołeczne	Wartości i etyka pracy, prawo pracy, prawa i obowiązki pracownika, wolontariat.
3. Edukacja zdrowotna	Zawody a zdrowie, ergonomia i BHP, aktywność fizyczna a kompetencje.
4. Higiena cyfrowa, AI, ZPE	AI a zawody przyszłości, portale pracy, Zintegrowana Platforma Edukacyjna, wizerunek w sieci.
5. Współpraca z rodzicami	Warsztaty i konsultacje dla rodziców, wspólne planowanie ścieżki dziecka.
6. Zdrowie psychiczne	Radzenie sobie ze stresem decyzji, profilaktyka wypalenia, wsparcie w wyborze.
7. Doradztwo i kształcenie zawodowe	Poznanie zawodów i rynku pracy, oferta szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji, wizyty zawodoznawcze u pracodawców i w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe — a w przypadku nawiązania współpracy także w branżowym centrum umiejętności (BCU), ZSK, Indywidualny Plan Działania (kl. VII–VIII).
8. Praca projektowa i interdyscyplinarność	Projekty zespołowe, portfolio, ocenianie kształtujące, kompetencje przyszłości.

5. Treści i działania z podziałem na etapy edukacyjne

Kolumna „Kierunek” wskazuje powiązanie działania z kierunkami polityki oświatowej 2026/2027. Terminy mają charakter ramowy. Podstawa treści: zał. 1 (przedszkole), zał. 2 (kl. I–VI), zał. 3 (kl. VII–VIII, w brzmieniu Dz. U. z 2026 r. poz. 73).

Klasy I–III — orientacja zawodowa

Temat / działanie
„Moje mocne strony” – co potrafię
„Zawody w mojej miejscowości”
„Zawody ważne społecznie” – bezpieczeństwo i zdrowie

Temat / działanie
„Pierwsza pomoc dla najmłodszych”
„Bezpiecznie w Internecie” – higiena cyfrowa
„Dzień z życia...” – wywiad z rodzicem o pracy
„Praca w grupie się opłaca” – mini-projekt
„Zawody dawniej i dziś”

Klasy IV–VI — orientacja zawodowa

Temat / działanie
„Moje mocne strony i zainteresowania – autodiagnoza”
„Zawody w mojej okolicy i ich znaczenie społeczne”
„Nowe technologie i sztuczna inteligencja a zawody – co się zmienia?”
„Zintegrowana Platforma Edukacyjna – poznaję zawody”
„Zawody a emocje – jak radzę sobie ze stresem i porażką”
„Praca zespołowa i role w grupie – mini-projekt”
„Zawody bez stereotypów – równość i różnorodność”
„Zawody wokół przedmiotów szkolnych – po co mi ta wiedza?”

Klasy VII–VIII — doradztwo zawodowe (zajęcia obowiązkowe)

Poniższe tematy realizują obowiązkowy wymiar zajęć z doradztwa zawodowego (min. 10 godzin w klasie VII i 10 godzin w klasie VIII) w roku szkolnym 2026/2027. Są zgodne z treściami programowymi określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia (stan prawny od 1 września 2026 r.) oraz z kierunkami polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027. Kolumna „Kierunek” wskazuje powiązanie tematu z kierunkami polityki (1–8). Obowiązkowe zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII prowadzi wyłącznie szkolny doradca zawodowy. Działania z udziałem innych osób (np. pedagoga, psychologa, pielęgniarki szkolnej, nauczyciela wychowania fizycznego) mają charakter fakultatywny i uzupełniający — zestawiono je w odrębnej tabeli poniżej.

Klasa VII — tematyka obowiązkowych zajęć z doradcą zawodowym (10 godzin)

Temat / działanie	Kierunek	Forma i termin	Realizator	Podmioty współpracujące
„Mój kompas kariery – co już o sobie wiem?”	7	praca indywidualna, • IX	doradca zawodowy	--
„Mocne strony w działaniu – dowody zamiast etykiet”	7	testy predyspozycji m.in. ankiety skłonności zawodowych • X	doradca zawodowy	--
Co jest dla mnie ważne? Wartości i warunki pracy	3, 7	dyskusja, burza mózgów • XI	doradca zawodowy	--
Detektyw zawodów – jak naprawdę sprawdzać zawód?	7	analiza źródeł, prezentacja multimedialna • XII	doradca zawodowy	Lokalni przedsiębiorcy
Rynek pracy bez wróżenia – trendy, dane i perspektywa lokalna	4, 7	analiza źródeł, prelekcja eksperta • I	doradca zawodowy	Powiatowy Urząd Pracy
Mapa dróg po podstawówce – nie ma jednej dobrej ścieżki	4, 7	analiza źródeł, praca z komputerem, spotkania konsultacyjne • II	doradca zawodowy	-
Technikum i branżowa szkoła I stopnia od środka – kwalifikacje i możliwości	7	spotkania konsultacyjne, pokaz szkół • III	doradca zawodowy	Przedstawiciele szkół ponadpodstawowych
AI i zawody przyszłości – co się zmienia, a co pozostanie ludzkie?	8	praca z komputerem • IV	doradca zawodowy	Branżowe Centrum Umiejętności

Temat / działanie	Kierunek	Forma i termin	Realizator	Podmioty współpracujące
Doświadczenie też się liczy – wolontariat, projekty, aktywność	2, 8	praca grupowa • V	doradca zawodowy	--
Mój plan 1.0 – cel, kroki, wsparcie i plan B	7	mapa myśli, dyskusja • VI	doradca zawodowy	-

Klasa VIII — tematyka obowiązkowych zajęć z doradcą zawodowym (10 godzin)

Temat / działanie	Kierunek	Forma, metody i termin	Realizator	Podmioty współpracujące
Start klasy VIII – przegląd decyzji i pułapki myślenia	7, 8	mapa myśli, praca grupowa, burza mózgów • IX	doradca zawodowy	---
Mój profil kandydata – zasoby, potrzeby, ograniczenia, wsparcie	7	testy predyspozycji, praca indywidualna • X	doradca zawodowy	-
Cyfrowy doradca – narzędzia, AI i wiarygodność informacji	7	prezentacja multimedialna, praca z komputerem • XI	doradca zawodowy	--
Zawód to nie tylko nazwa – kwalifikacje, specjalizacje, BCU	7	spotkanie z ekspertem • XII	doradca zawodowy	Branżowe Centrum Umiejętności
Rynek pracy 2026+ – prognozy, dane, szanse i ryzyko	7	spotkanie z ekspertem, analiza źródeł • I	doradca zawodowy	Powiatowy Urząd Pracy
„Liceum, technikum czy branżowa? Decyzja oparta na kryteriach	7	konsultacje indywidualne, prezentacja multimedialna, • II	doradca zawodowy	Przedstawiciele szkół ponadpodstawowych

Temat / działanie	Kierunek	Forma, metody i termin	Realizator	Podmioty współpracujące
Rekrutacja bez paniki – kryteria, punkty i terminy	5, 7	analiza źródeł, konsultacje indywidualne • III	doradca zawodowy	-
Jak czytać ofertę szkoły ponadpodstawowej?	4, 7	analiza źródeł, praca w grupach • IV	doradca zawodowy	--
„60 sekund o mnie – autoprezentacja bez sztuczności	7	warsztat, praca w grupach • V	doradca zawodowy	Lokalni przedsiębiorcy
Plan A/B/C – moja decyzja i następne 90 dni	7	praca indywidualna • VI	doradca zawodowy	-

Proponowane (fakultatywne) działania uzupełniające w klasach VII–VIII

Poniższe działania mają charakter fakultatywny — są to propozycje do realizacji w miarę możliwości organizacyjnych szkoły. Nie są obowiązkowe i nie wchodzi w wymiar obowiązkowych zajęć z doradztwa (10 + 10 godzin), które prowadzi wyłącznie doradca zawodowy. Wskazane osoby realizują je we współpracy z doradcą zawodowym.

Temat / działanie	Kierunek	Forma, metody	Realizator
„Zdrowie a przyszły zawód – warsztat prozdrowotny i zasady BHP”	3	warsztat	pielęgniarka szkolna / nauczyciel WF (propozycja)
„Radzę sobie ze stresem decyzji – wsparcie emocjonalne”	6	warsztat	pedagog / psycholog (propozycja)
„Kondycja i aktywność fizyczna a wymagania wybranych zawodów”	3	zajęcia	nauczyciel WF (propozycja)
„Bezpieczny i etyczny wizerunek w sieci a rynek pracy”	4	lekcja	nauczyciel informatyki (propozycja)
„Spotkanie z rodzicami – wspieranie decyzji dziecka”	5	spotkanie / warsztat	wychowawca + rodzice (propozycja)
„Wizyta zawodoznawcza u pracodawcy (a w przypadku nawiązania współpracy – także w BCU)”	7	wizyta • po rozpoznaniu dostępności	wychowawca we współpracy z doradcą (propozycja warunkowa)

Temat / działanie	Kierunek	Forma, metody	Realizator
„Spotkanie z poradnią psychologiczno-pedagogiczną / instytucją rynku pracy”	5, 7	spotkanie	pedagog / doradca (propozycja)
„Autoprezentacja i wystąpienia publiczne – mówię o sobie i swoich mocnych stronach”	7	Lekcja, warsztat, recytacja	nauczyciel języka polskiego (propozycja)
„Finanse osobiste, budżet i myślenie analityczne w zawodach”	7, 8	Lekcja, praca indywidualna	nauczyciel matematyki, nauczyciel WOS (propozycja)
„Rynek pracy w regionie i w Polsce – mobilność zawodowa”	7	Lekcja, analiza źródeł	nauczyciel geografii (propozycja)
„Zawody przyrodnicze, medyczne i „zielone” – transformacja ekologiczna”	3, 7	Lekcja, praca indywidualna	nauczyciel biologii / chemii (propozycja)
„Prawa i obowiązki pracownika, etyka pracy, wolontariat”	2	Lekcja, analiza źródeł	nauczyciel historii i WOS (propozycja)
„Język obcy w pracy – kompetencje językowe na rynku pracy”	7	Lekcja, praca w grupach	nauczyciel języka obcego (propozycja)
„Kompetencje cyfrowe i praca z narzędziami – zawody techniczne”	4, 7	Lekcja, praca w grupach	nauczyciel techniki / informatyki (propozycja)
„Rzetelne źródła o zawodach i szkołach – warsztat wyszukiwania informacji”	4, 7	zajęcia biblioteczne	nauczyciel bibliotekarz (propozycja)

6. Metody i formy realizacji

- obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII (min. 10 godz. w kl. VII i 10 godz. w kl. VIII);
- warsztaty aktywizujące (bilans zasobów, autoprezentacja, ćwiczenia prezentowania siebie), projekty zespołowe i praca metodą projektu;
- indywidualne konsultacje i porady doradcze;
- preorientacja i orientacja zawodowa poprzez zabawę, obserwację i poznawanie zawodów (przedszkole, kl. I–VI);

- wizyty zawodoznawcze u pracodawców i w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe; w przypadku nawiązania współpracy — także w branżowym centrum umiejętności (BCU), o ile jego oferta będzie dostępna, adekwatna i możliwa organizacyjnie;
- praca z cyfrowymi narzędziami doradztwa, portalami ofert pracy i Zintegrowaną Platformą Edukacyjną;
- realizacja tematów na lekcjach przedmiotowych i godzinach z wychowawcą (podejście międzyprzedmiotowe).

7. Współpraca z rodzicami

- spotkania i prelekcje o ofercie szkół ponadpodstawowych oraz zasadach rekrutacji (kier. 5);
- warsztaty wspierające towarzyszenie dziecku w wyborach edukacyjno-zawodowych;
- indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym; udostępnianie cyfrowych narzędzi i informatorów (również przez dziennik elektroniczny)

8. Współpraca z instytucjami i otoczeniem

Szkoła nawiąże współpracy z :

- Powiatowa poradnią psychologiczno-pedagogiczną w Białymstoku
- Szkołami ponadpodstawowymi
- Pracodawcami: Polskie Radio Białystok, Sąd Rejonowy w Białymstoku
- Branżowym centrum umiejętności (BCU)
- Instytucjami rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy
— w zakresie współtworzenia działań, wizyt zawodoznawczych, spotkań oraz poznawania oferty edukacyjnej i zawodów (kier. 7).

Uwaga: współpraca z branżowym centrum umiejętności (BCU) ma charakter warunkowy. Szkoła podejmie rozeznanie w zakresie możliwości współpracy z BCU; ewentualne działania (wizyty, warsztaty, spotkania) mogą zostać zrealizowane wyłącznie po rozpoznaniu dostępności placówki, jej oferty, odległości, terminów, kosztów oraz po uzyskaniu zgody obu stron. Program nie zobowiązuje szkoły do przeprowadzenia konkretnych działań z BCU.

9. Ramowy harmonogram roczny

Miesiąc	Działania doradcze	Realizatorzy
IX	Diagnoza potrzeb, zatwierdzenie programu, start działań (kl. I–VIII)	dyrektor, DZ
X	Ogólnopolski Tydzień Kariery; zajęcia wprowadzające; diagnoza (kl. VII–VIII)	DZ, wychowawcy
XI	AI i rynek pracy, autoprezentacja; spotkanie dla rodziców	DZ, N. przedmiotów
XII	Portale pracy, przedsiębiorczość, ćwiczenia autoprezentacji	DZ, N. informatyki
I–II	Wizyty zawodoznawcze u pracodawców — po rozpoznaniu dostępności partnerów (w tym ewentualnie BCU); oferta szkół ponadpodstawowych	DZ, wychowawcy
III–IV	Projekty, warsztaty decyzyjne (kl. VIII), konsultacje, spotkania z rodzicami	DZ, wychowawcy
V–VI	Wsparcie w rekrutacji (kl. VIII), ewaluacja i sprawozdanie	DZ, rada pedagogiczna

10. Monitorowanie i ewaluacja

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych godzin obowiązkowych zajęć z doradztwa w kl. VII i VIII (min. 10 + 10);
- liczba działań w podziale na klasy i kierunki polityki (1–8);
- liczba wizyt zawodoznawczych, spotkań i konsultacji (uczniowie, rodzice);
- odsetek uczniów klas VIII objętych indywidualnym doradztwem.
- informacja o wyniku rozpoznania dostępności BCU w okolicy oraz o ewentualnie podjętej współpracy (działanie warunkowe, niepodlegające gwarancji realizacji).

Narzędzia:

- ankiety dla uczniów i rodziców; analiza dokumentacji (dzienniki, karty konsultacji);
- obserwacja zajęć; sprawozdanie roczne z realizacji programu.

11. Oczekiwane efekty — sylwetka absolwenta

Absolwent szkoły podstawowej zna swoje mocne strony i zainteresowania, orientuje się w świecie zawodów i rynku pracy, rozumie wpływ nowych technologii na zawody oraz świadomie wybiera dalszą ścieżkę kształcenia (szkoła ponadpodstawowa), znając jej ofertę i zasady rekrutacji. W przypadku nawiązania współpracy z pracodawcami lub branżowym centrum umiejętności (BCU) uczniowie mogą dodatkowo poznać rzeczywiste środowisko pracy w wybranych zawodach.

Opracował(a): Magdalena Białokozowicz (szkolny doradca zawodowy)

Program opracowano zgodnie ze stanem prawnym uwzględniającym zmiany obowiązujące od 1 września 2026 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 73) oraz Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.